

KORTLÆGNING AF Dansk social- og velfærdsforskning

Social og velfærdsforskning - Publikationsanalyse

August 2012

Jesper W. Schneider

Mathias Wullum Nielsen

DANSK CENTER FOR FORSKNINGSSANALYSE
INSTITUT FOR STATSKUNDSKAB
Business and Social Sciences
Aarhus Universitet

Indhold

INDHOLD	2
INTRODUKTION - FREMGANGSMÅDE OG UDVALG AF INSTITUTIONER	3
PUBLIKATIONSANALYSE - FORSKNINGSPUBLICERING I PERIODEN 2008-2010	5
SAMARBEJDSANALYSE	16
ANALYSE AF PENSUMLISTER	19
BILAG	22

Introduktion - fremgangsmåde og udvalg af institutioner

I forbindelse med kortlægningen af social og velfærdsforskning i Danmark gennemføres en bibliometrisk analyse af det skriftlige videnskabelige output fra forskningsinstitutioner med en større volumen af social- og velfærdsforskning. Formålet med publikationsanalysen er at kortlægge institutionernes publiceringsprofiler. Publikationsprofilerne analyseres ud fra anvendte publikationstyper, anvendt sprog samt mulige samarbejder i mellem institutionerne. Derudover undersøges vidensspredningen af social og velfærdsforskning fra disse institutioner til praksisfeltet ud fra analyser af udvalgte pensumlistes fra socialrådgiver- og pædagoguddannelserne.

Ca. halvdelen af kortlægningens samlede forskningsenheder indgår i den bibliometriske analyse, hvilket skyldes, at denne type analyser er ressourcekrævende for både respondenter og udfører. Analysen bygger på fulde publikationslister fra 25 udvalgte forskningsenheder¹. Forskningsenhederne er udvalgt ud fra omfang af social- og velfærdsforskning i kortlægningen fra 2000 og suppleret med enheder, som i nærværende kortlægning har mindst 5 FoU-årsværk på området, har mindst 10 pct. af deres samlede FoU-årsværk inden for social- og velfærdsforskning og har forskning som hovedformål. Professionshøjskoler er således valgt fra i delanalysen, da de ikke har forskning som hovedformål. De 25 forskningsenheder anvender 65 pct. af kortlægningens identificerede årsværk inden for social- og velfærdsforskning.

AKF - Anvendt Kommunal Forskning

CASA

Center for Rusmiddelforskning, AU

Danmarks Pædagogiske Universitet, AU

Institut for Antropologi, KU

Institut for Folkesundhed, AU

Institut for Folkesundhed, SDU

Institut for Folkesundhedsvidenskab, KU

Institut for Historie, Internationale Studier og Samfundsforhold, AAU

Institut for Litteratur, Kultur og Medier, SDU

Institut for Organisation, CBS

Institut for Psykologi, AU

Institut for Psykologi og Uddannelsesforskning, RUC

Institut for Psykologi, KU

Institut for Samfund og Globalisering, RUC

Institut for Sociologi og Socialt Arbejde, AAU

Institut for Statskundskab, AU

Institut for Statskundskab, AAU

Institut for Statskundskab, KU

Institut for Statskundskab, SDU

Institut for Økonomi, AU (inkl. Nationaløkonomisk Institut, ASB)²

---

¹ Ud af kortlægningens samlede enheder drejer det sig dog om 26 enheder, da Nationaløkonomisk institut (AU) siden enhederne blev opgjort er blevet del af Institut for Økonomi (AU).

²Nationaløkonomisk Institut, ASB, er nu sammenlagt med Institut for Økonomi, AU. Publikationslisten for Institut for Økonomi, AU, omfatter publikationer for begge de tidligere institutter.

Rockwool Fondens Forskningsenhed
SFI - Det National Forskningscenter for Velfærd
Sociologisk Institut, KU
Statens Byggeforskningsinstitut, AAU

Publikationsanalysen og dermed publiceringsprofilen omfatter perioden 2008-2010. Perioden behandles samlet for at mindske tilfældige udsving inden for de enkelte år. Analysen af videnspredning til praksisfeltet er ikke tidsbegrænset. Her undersøges om den anvendte pensumlitteratur fra uddannelserne uanset udgivelsestidspunkt, kan relateres til en eller flere af de undersøgte institutioner.

Publikationsanalyse - forskningspublicering i perioden 2008-2010

Publikationsanalysen omfatter forskningspublikationer udgivet i perioden 2008-2010. CFA har udtrukket publikationsoplysninger fra de undersøgte institutioners hjemmesider og udarbejdet en publikationsliste for hver institution. Publikationslisten indeholder *alle* udtrukne publikationer. CFA har analyseret alle publikationer på listerne og tentativt angivet hvilke publikationer, der kunne være omfattet af kortlægningens definition på social- og velfærdsforskning. Publikationslisterne er efterfølgende sendt til validering hos institutlederne på de pågældende institutioner. CFA har som udgangspunkt været forholdsvis restriktive i forhold til hvilke publikationer, der kunne være omfattet af definitionen på social og velfærdsforskning. Nogle institutioner har sandsynligvis tolket dette noget bredere, og har inkluderet væsentligt flere publikationer end først angivet af CFA. CFA har naturligvis rettet sig efter institutionernes validering, dog med én undtagelse. Publikationsanalysen omfatter *udelukkende* forskningspublikationer. CFA har derfor efter institutionernes valideringsproces fravalgt publikationstyper, som ikke betragtes som forskning i denne publikationsanalyse. Der er typisk tale om formidlende litteratur, såsom debat i aviser, fagblade, lærebøger, samt litteratur som af institutionerne selv er indekseret som andet end forskning. Det skal dog understreges, at grænsen mellem forskning og ikke-forskning er flydende og vanskelig at bestemme præcist.

Alle institutioner har på forskellig vis indekseret deres publikationer efter publikationstyper, og en række af disse institutioner angiver også, hvorvidt publikationerne skal betragtes som forskning eller formidling. Denne indeksering danner grundlaget for publikationsanalysen. CFA har dog efter valideringsarbejdet etableret en fælles kategorisering. Denne består af 7 kategorier af publikationstyper, og institutionernes egen indeksering er transformeret til disse kategorier. I tvivlstilfælde er de respektive publikationer undersøgt med henblik på at fastslå, indenfor hvilken kategori de sandsynligvis hører hjemme. Inklusionen af publikationstyper i analysen er forholdsvis mangfoldig, hvilket forbedrer mulighederne for at kunne undersøge forskelligheder i publiceringsprofiler. Der skal igen gøres opmærksom på, at nogle institutioner i valideringsarbejdet har anført publikationer, som *ikke* betragtes som forskningslitteratur i denne publikationsanalyse. Disse publikationstyper er derfor fravalgt. Det skal dog samtidigt understreges, at institutionernes indeksering af publikationstyper i sidste ende bestemmer, hvad der er inkluderet, og hvad der ikke er inkluderet i undersøgelsen. Dermed bliver denne indeksering af publikationstyper naturligvis en mulig fejlkilde, da institutionerne kan have forskellige opfattelser af publikationstyper. Hvis f.eks. en institution angiver, at en monografi er en lærebog, så er denne ikke inkluderet i undersøgelsen. Hvis en anden institution omvendt blot har indekseret en lærebog som en monografi, så er denne publikation inkluderet i undersøgelsen. Det er vores vurdering, at der generelt er ensartethed i forhold til indekseringen. Specielt de universitære institutioner udviser forholdsvis stor ensartethed, hvad dette angår.

En anden fejlkilde er valideringsprocessen. Her har institutionerne mulighed for at korrigere den foreløbige publikationsliste. Institutionerne har mulighed for at tilføje publikationer til listen, som efter deres overbevisning er omfattet af definitionen på social og velfærdsforskning, men som CFA ikke har medtaget i første omgang. Dette åbner dog op for forskellige fortolkninger af, hvad social og velfærdsforskning omfatter. Som tidligere påpeget har CFA fulgt institutionernes validering, såfremt publikationstypen er forskningsrelateret.

Mere end halvdelen af institutionerne har dog valgt *ikke* at validere de udsendte publikationslister. Som det fremgår af Tabel 1 nedenfor har 12 ud af 25 institutioner valgt at validere de udsendte publikationslister.

Tabel 1. Institutioner som har valideret de udsendte publikationslister.

	Mulige publikationer indenfor social- og velfærdsforskning udsendt til validering	Validerede publikationer indenfor social- og velfærdsforskning
CASA	31	35
Center for Rusmiddelforskning	125	128
Institut for Psykologi, AU	61	69
Institut for Psykologi, KU	89	80
Institut for Statskundskab, AU	39	67
SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd	129	472
Rockwool Fondens Forskningsenhed	100	107
AKF - Anvendt Kommunal Forskning	91	143
SBI - Statens Byggeforskningsinstitut	8	102
Institut for Antropologi, KU	44	74
Institut for Økonomi, AU ³	286	508
Institut for Historie, Internationale Studier ..., AAU	56	56

For 8 ud af 12 institutioner synes der at være en forholdsvis beskedent forskel i valgte publikationer mellem den udsendte liste og den validerede liste. SFI, AKF, Institut for Økonomi og SBI er undtagelser. I tilfældet med SFI, AKF og SBI skyldes den relativt store forskel i det angivne antal af publikationer på de udsendte lister og de validerede lister, at de publikationsoplysninger som den tentative publikationsliste bygger på, skulle udtrækkes fra flere kilder, hvilket CFA ikke var opmærksomme på i forbindelse med etableringen af publikationslisterne. De tre institutioner har efterfølgende hjulpet med at etablere fyldestgørende publikationslister. I tilfældet Institut for Økonomi må diskrepansen tilskrives forskellige vurderinger af publikationernes relation til social og velfærdsforskning (bemærk at CFA udelukkende har vurderet relationen ud fra publikationernes titel).

Resultatet af valideringsprocessen betyder samtidig, at andelen af social og velfærdsforskning for de 13 institutioner, som *ikke* har valideret de udsendte publikationslister, må bero på et skøn, og derfor skal tages med et forbehold. Der kan dog argumenteres for, at den tentative kodning af social og velfærdsforskning er forholdsvis homogen, og at manglen på validering sandsynligvis ikke påvirker analysens generelle betragtninger. Derfor er det formodentligt heller ikke særligt sandsynligt, at CFA for disse 13 institutioner skulle have overset nogle vigtige kilder til publikationsoplysninger, som det var tilfældet med SFI, AKF og SBI. De 13 institutioner er alle tilknyttet universiteterne, og deres forskningspublikationer bør være offentligt tilgængelige via de enkelte universiteters forskningsregistreringssystemer.

Resultater af publikationsanalysen

Resultaterne af publikationsanalysen præsenteres i Tabel 2 og Tabel 3. Tabel 2 viser det absolutte publikationsoutput for perioden fordelt efter publikationstyper og institution.

³ Nationaløkonomisk Institut, ASB, er nu sammenlagt med Institut for Økonomi, AU. Publikationslisten for Institut for Økonomi, AU, omfatter publikationer for begge de tidligere institutter.

Tabel 2. Publikationsoutput for dansk social og velfærdsforskning i perioden 2008-2010, fordelt på publikationstyper og institutioner. Bemærk, at tallene skal tages med forbehold. En entydig identificering af social og velfærdsforskning er næppe mulig; 13 institutioner har ikke valideret de udsendte publikationslister; 7-8 % af publikationerne er samarbejder imellem institutionerne, disse publikationer er derfor talt med flere gange. Bemærk også, at tallene ikke stemmer overens med de anførte validerede publikationer i Tabel 1. Dette skyldes, at en række publikationstyper, som ikke betragtes som forskning i denne analyse, er fravalgt efter valideringsprocessen.

	Monografier	Antologier	Bidrag til antologier	Tidsskrifts-artikler	Konference-artikler	Rapporter, arbejdsrapporter, noter, bidrag til rapporter o.l.	Ph.d.-afhandlinger	Total
CASA						35		35
Center for Rusmiddelforskning		2	12	84	11	17	2	128
Institut for Psykologi, AU	4		5	27	9	8	4	57
Institut for Psykologi, KU	1		12	14	4	9	3	43
Institut for Statskundskab, AU	2	3	32	19	4	5	2	67
SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd*	17		49	102	153	123		444
Rockwool Fondens Forskningsenhed	5	4				38		47
Sociologisk Institut, KU	1	2	14	59	6	14	5	101
AKF - Anvendt Kommunal Forskning	2	2	8	10	23	94	3	142
SBi - Statens Byggeforskningsinstitut	16	1	10	15	13	40		95
Danmarks Pædagogiske Universitet, AU	10	12	64	103	6	63	4	262
Institut for Antropologi, KU	2	1	18	40	1	3	8	73
Institut for Folkesundhed, AU	2	1		17		2	1	23
Institut for Folkesundhed, SDU		1		42		27	1	71
Institut for Folkesundhedsvidenskab, KU	1		19	65	2	4		91
Institut for Organisation, CBS	1		3	5	3	2		14
Institut for Psykologi og Uddannelsesforskning, RUC	5	4	35	23	11	19	7	104
Institut for Samfund og Globalisering, RUC	12	5	39	42	14	18	5	135
Institut for Sociologi og Socialt Arbejde, AAU	10	4	49	72	15	26	6	182
Institut for Statskundskab, KU	4		4	7	7	1		23
Institut for Statskundskab, SDU	7		27	22	1	5	2	64
Institut for Statskundskab, AAU	1		16	13	19	12	1	62
Institut for Økonomi, AU**	4	2	24	142	90	162	18	442
Institut for Historie, Internationale Studier ..., AAU		2	8	14		25	1	50
Institut for Litteratur, Kultur og Medier, SDU		1	6	1		1		9
Total	107	47	454	938	392	753	73	2764

*Et forholdsvist stort antal publikationer fra SFI (omkring 40 og primært konferenceartikler) er sandsynligvis dubletter. Dubletterne er blevet fjernet hvis disse publikationer også har samme publikationstype.

**Bemærk, at cirka 17% af publikationerne har enslydende titel og forfatteroplysninger, men forskellige publikationstyper; der er typisk tale om et arbejdsrapport og en tidsskriftsartikel.

Tabel 3. Publikationsoutput for dansk social og velfærdsforskning i perioden 2008-2010, procentvis fordelt på publikationstyper og institutioner. De samme forbehold som anført i Tabel 2 gør sig naturligvis også gældende her.

	% Monografier	% Antologier	% Bidrag til antologier	% Tidsskrifts-artikler	% Konference-artikler	% Rapporter, arbejdspapirer, noter, bidrag til rapporter o.l.	% Ph.d.-afhandlinger	% Total
CASA	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	100 %	0 %	100 %
Center for Rusmiddelforskning	0	2	9	66	9	13	2	100
Institut for Psykologi, AU	7	0	9	47	16	14	7	100
Institut for Psykologi, KU	2	0	28	33	9	21	7	100
Institut for Statskundskab, AU	3	4	48	28	6	7	3	100
SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd*	4	0	11	23	34	28	0	100
Rockwool Fondens Forskningsenhed	11	9	0	0	0	81	0	100
Sociologisk Institut, KU	1	2	14	58	6	14	5	100
AKF - Anvendt Kommunal Forskning	1	1	6	7	16	66	2	100
SBi - Statens Byggeforskningsinstitut	17	1	11	16	14	42	0	100
Danmarks Pædagogiske Universitet, AU	4	5	24	39	2	24	2	100
Institut for Antropologi, KU	3	1	25	55	1	4	11	100
Institut for Folkesundhed, AU	9	4	0	74	0	9	4	100
Institut for Folkesundhed, SDU	0	1	0	59	0	38	1	100
Institut for Folkesundhedsvidenskab, KU	1	0	21	71	2	4	0	100
Institut for Organisation, CBS	7	0	21	36	21	14	0	100
Institut for Psykologi og Uddannelsesforskning, RUC	5	4	34	22	11	18	7	100
Institut for Samfund og Globalisering, RUC	9	4	29	31	10	13	4	100
Institut for Sociologi og Socialt Arbejde, AAU	5	2	27	40	8	14	3	100
Institut for Statskundskab, KU	17	0	17	30	30	4	0	100
Institut for Statskundskab, SDU	11	0	42	34	2	8	3	100
Institut for Statskundskab, AAU	2	0	26	21	31	19	2	100
Institut for Økonomi, AU**	1	0	5	32	20	37	4	100
Institut for Historie, Internationale Studier ..., AAU	0	4	16	28	0	50	2	100
Institut for Litteratur, Kultur og Medier, SDU	0	11	67	11	0	11	0	100

*Et forholdsvist stort antal publikationer fra SFI (omkring 40 og primært konferenceartikler) er sandsynligvis dubletter. Dubletterne er blevet fjernet *hvis* disse publikationer også har samme publikationstype.

**Bemærk, at cirka 17% af publikationerne har enslydende titel og forfatteroplysninger, men forskellige publikationstyper; der er typisk tale om et arbejdspapir og en tidsskriftsartikel.

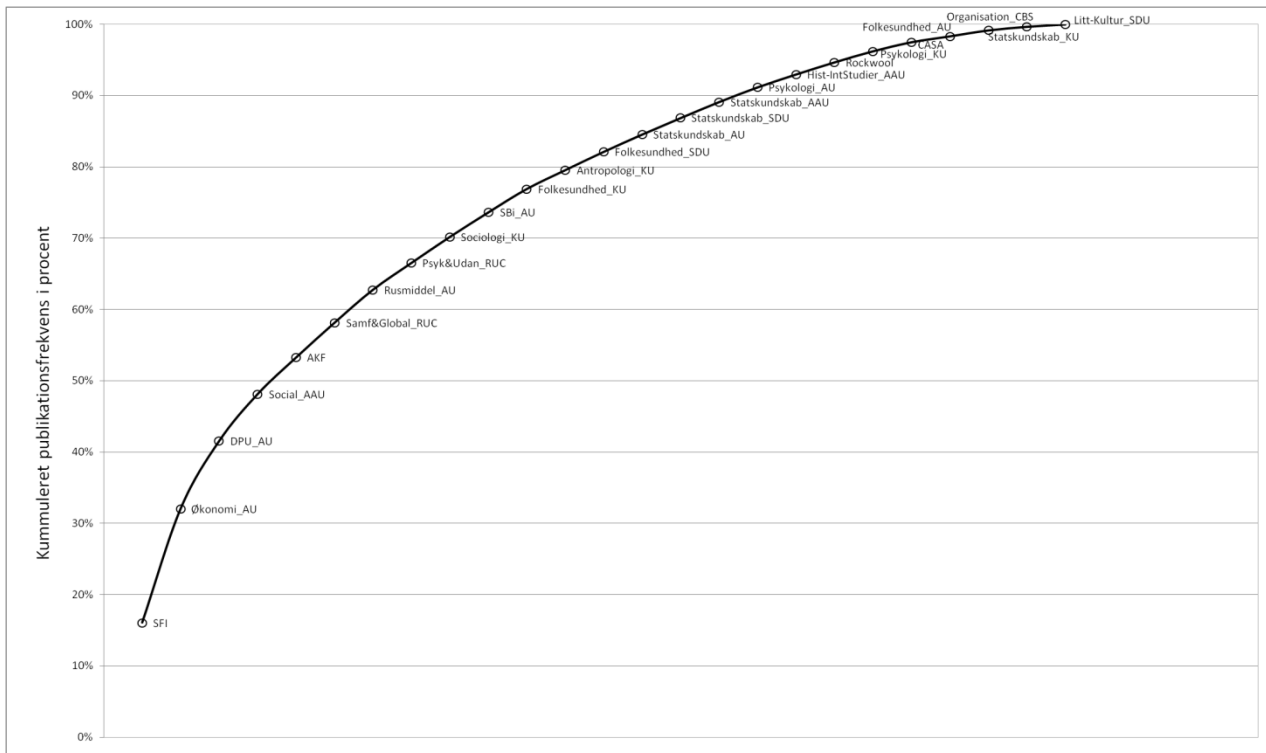
Det skal bemærkes, at 2764 *ikke* kan betragtes som et eksakt publikationstal for dansk social og velfærdsforskning for den undersøgte periode. Som anført ovenfor, skal det eksakte publikationsoutput tages med forbehold. Dels fordi en entydig indeksering af publikationer i forhold til definitionen af social og velfærdsforskning næppe er mulig, dels fordi tallene ikke er valideret for 13 af institutionerne, og dels grundet det faktum, at omkring 7-8 % af publikationerne bygger på samarbejder imellem institutionerne. Disse samarbejdspubliceringer tælles med flere gange, én gang for hver institution som bidrager med et forfatterskab. Dertil kommer, at de 2764 publikationer *ikke* alle kan betragtes som selvstændige arbejder. Et bestemt forskningsarbejde kan f.eks. afrapporteres som både arbejdspapir, conferenceartikel og tidsskriftsartikel. Specielt indenfor økonomi er det normalt, at internationale tidsskriftsartikler bygger på mere eller mindre bearbejdede udgaver af tidligere arbejdspapirer. En gennemgang af publikationslisten for Institut for Økonomi, AU, efter valideringen viser at cirka 17% af publikationerne har enslydende titel og forfatteroplysninger, men forskellig publikationstyper. Helt typisk et arbejdspapir og en international tidsskriftsartikel.

Det skal også bemærkes, at Institut for Litteratur, Kultur og Medier, SDU *kun* bidrager med 9 publikationer i den treårige periode. Dette tal er dog *ikke* valideret og instituttet er medtaget i analysen. Det betyder dog Institut for Litteratur, Kultur og Medier, SDU i de nedenstående analyser skal behandles særdeles varsomt da data grundlaget er yderst spinkelt.

Det er næppe misvisende, at social og velfærdsforskning for den treårige periode 2008-2010 omfatter omkring 24-2500 publikationer, cirka 800 om året. Det giver dog mere mening at vurdere publikationsoutput ud fra relative andele som opgjort i Tabel 3. Her fremstår institutionernes andel og profiler mere klart og en eventuel usikkerhed og variation i de underliggende publikationstal vil næppe ændre de overordnede mønstre væsentligt.

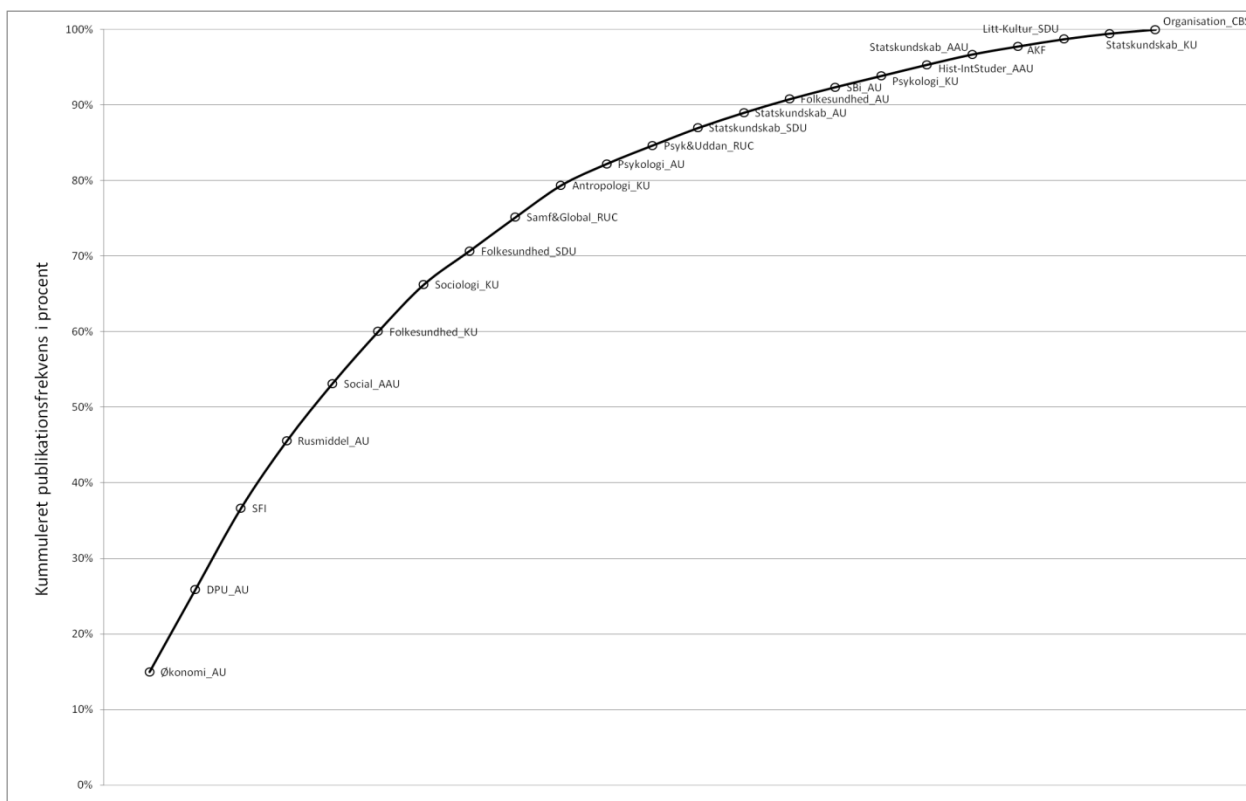
Rækkerne i Tabel 3 viser en samlet publiceringsprofil for de enkelte institutioner. Institutionernes publiceringsoutput fordeles procentvis på de syv publikationskategorier. En relativ publiceringsprofil, hvor de enkelte institutioners andele af publikationstyper sammenholdes med den samlede publiceringsprofil for dansk social og velfærdsforskning præsenteres i Bilag 1. Tabel 3 udgør grundlaget for den faktoranalyse af institutionernes publiceringsprofiler som præsenteres i Figur 2. Faktoranalysen forsøger at korrelere institutioner ud fra deres publiceringsprofiler. Bemærk, at publiceringsprofilerne *ikke* er karakteriseret ud fra emner, men derimod publikationstyper. Da faktoranalysen forsøger at sammenfatte de væsentligste publiceringsmønstre på tværs af institutionerne, vil der ikke blive kommenteret nærmere på dette i denne sammenhæng. Faktoranalysens resultater beskrives nedenfor.

Figur 1. Institutionernes kumulerede procentvise publikationsbidrag til dansk social og velfærdsforskning i perioden 2008-2010.

Figur 1 viser institutionernes procentvise publikationsbidrag til dansk social og velfærdsforskning i perioden 2008-2010. Der er tale om kumulerede procentvise bidrag. SFI og Institut for Økonomi, AU bidrager hver med 16 % af publikationerne. Herefter følger Danmarks Pædagogiske Universitet, AU med 9 %, Institut for Sociologi og Socialt Arbejde, AAU med 7 %, samt AKF, Institut for Samfund og Globalisering, RUC, og Center for Rusmiddelforskning, AU med hver 5 % af publikationerne. Tilsammen bidrager disse otte institutioner med 63 % af publikationerne indenfor dansk social og velfærdsforskning.

Figur 2. Institutionernes kumulerede procentvise bidrag af tidsskriftsartikler til dansk social og velfærdsforskning i perioden 2008-2010; bemærk at Rockwool Fondens Forskningsenhed og CASA ikke har tidsskriftsbidrag i den undersøgte periode.

Figur 2 viser institutionernes kumulerede procentvise bidrag af tidsskriftsartikler til dansk social og velfærdsforskning i perioden 2008-2010. Seks institutioner bidrager samlet med 61 % af alle tidsskriftsartikler.

Institut for Økonomi, AU bidrager med 15% af tidsskriftspublikationerne. Danmarks Pædagogiske Universitet, AU og SFI bidrager hver med 11 %, og herefter følger Center for Rusmiddelforskning, AU med 9 %, Institut for Sociologi og Socialt Arbejde, AAU med 8 % og Institut for Folkesundhedsvidenskab, KU med 7 % tidsskriftspublikationerne indenfor dansk social og velfærdsforskning i perioden 2008-2010.

Tabel 4 nedenfor viser social og velfærdsforskningspublikationerne fordelt procentvis efter sprog og publikationstyper. Der er en lille overvægt af dansksprogede publikationer, som samlet set udgør 53 % af alle publikationer i analysen. Blandt publikationstyperne er der væsentlige forskelle i sprog indenfor kategorien "konferenceartikler", hvor 92 % af publikationerne er på engelsk. Der er ligeledes en overvægt af dansksprogede publikationer i kategorierne "antologier, bidrag til antologier" med 65 %, "rapporter, arbejdspapirer, noter, bidrag til rapporter o.l." og "ph.d.-afhandlinger" med hver 62 %, samt "monografier" med 59 %. Og ligeledes kan der findes en mindre overvægt af engelsksprogede publikationer indenfor kategorien "tidsskriftsartikler" med 55%.

Tabel 4. Social og velfærdsforskningspublikationerne fordelt procentvis efter sprog og publikationstyper.

	% Dansksprogede publikationer	% Engelsksprogede publikationer	% Publikationer med et andet sprog end dansk eller engelsk
Samlet fordeling af publikation efter sprog	53 %	46 %	1 %
Fordeling af publikationer efter sprog fordelt på publikationstyper			
Monografier	59 %	41 %	1 %
Antologier, bidrag til antologier*	65	32	3
Tidsskriftsartikler	45	55	0
Konferenceartikler	8	92	0
Rapporter, arbejdspapirer, noter, bidrag til rapporter o.l.	62	37	1
Ph.d.-afhandlinger	38	62	0

*Bemærk, at I denne analyse er antologier og bidrag til antologier slået sammen til en kategori.

Tabel 5 nedenfor viser institutionernes procentvise andele af dansksprogede, engelsksprogede og andre fremmedsprogede publikationer. Umiddelbart skiller CASA sig ud, fordi alle deres publikationer er dansksprogede. Dertil kommer, at samtlige publikationer fra CASA er kategoriseret som "rapporter, arbejdspapirer, noter, bidrag til rapporter o.l.". Bemærk at Institut for Litteratur, Kultur og Medier, SDU også udelukkende publicerer på dansk, men som nævnt ovenfor udgør datagrundlaget *kun* 9 publikationer. Andre institutioner med en forholdsvis stor forskningsproduktion på dansk indenfor social og velfærdforskning inkluderer: Danmarks Pædagogiske Universitet, AU (85 %), Rockwool Fondens Forskningsenhed (83 %), Institut for Sociologi og Socialt Arbejde, AAU (76 %), AKF (75 %) og Institut for Statskundskab, SDU (72 %).

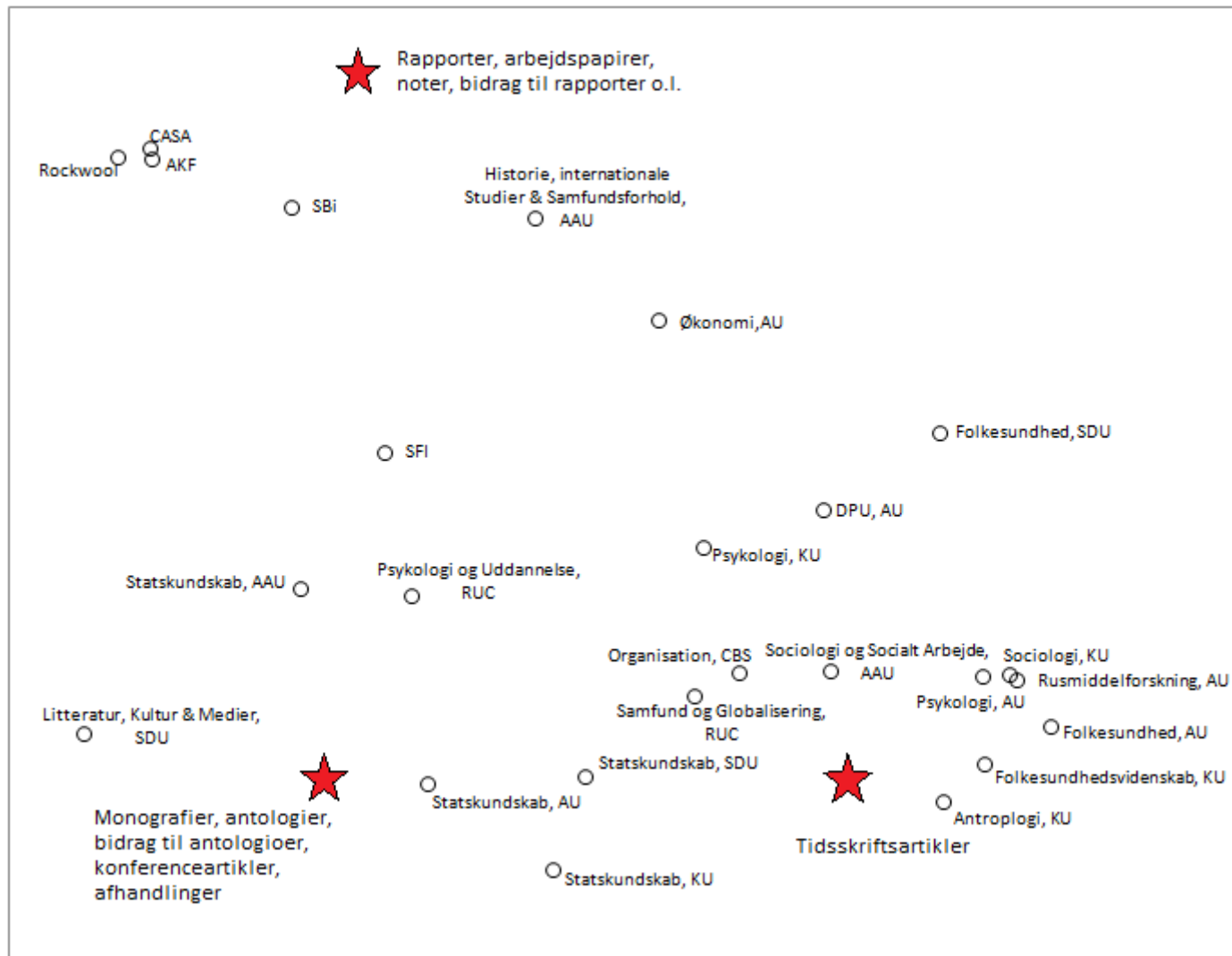
Institutioner med en overvægt af engelsksprogede forskningspublikationer omfatter blandt andet: Institut for Økonomi, AU (87 %), Institut for Folkesundhedsvidenskab, KU (65 %), SFI (64 %) og Institut for Statskundskab, AU (63 %). Bemærk, at forskellen i den procentvise andel af overvægt er størst i de ovenfor nævnte tilfælde med dansksprogede publikationer. Med undtagelse af Institut for Økonomi, AU, så har de institutioner som har en overvægt af engelsksprogede publikationer stadig en væsentlig produktion af dansksproget forskning på omkring 35-40 % af deres samlede produktion.

Tabel 5. Social og velfærdsforskningspublikationerne fordelt procentvis efter sprog og institution.

	% Dandsprogede publikationer	% Engelsksprogede publikationer	% Publikationer med et andet sprog end dansk eller engelsk
CASA	100 %	0 %	0 %
Center for Rusmiddelforskning	42	56	2
Institut for Psykologi, AU	52	48	0
Institut for Psykologi, KU	51	48	1
Institut for Statskundskab, AU	36	63	1
SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd*	35	64	0
Rockwool Fondens Forskningsenhed	83	17	0
Sociologisk Institut, KU	49	47	5
AKF - Anvendt Kommunal Forskning	64	36	0
SBI - Statens Byggeforskningsinstitut	47	52	1
Danmarks Pædagogiske Universitet, AU	85	13	1
Institut for Antropologi, KU	42	57	1
Institut for Folkesundhed, AU	69	31	0
Institut for Folkesundhed, SDU	42	58	0
Institut for Folkesundhedsvidenskab, KU	35	65	0
Institut for Organisation, CBS	50	50	0
Institut for Psykologi og Uddannelsesforskning, RUC	66	34	1
Institut for Samfund og Globalisering, RUC	51	46	2
Institut for Sociologi og Socialt Arbejde, AAU	76	24	0
Institut for Statskundskab, KU	40	56	4
Institut for Statskundskab, SDU	72	26	3
Institut for Statskundskab, AAU	47	53	0
Institut for Økonomi, AU	10	87	3
Institut for Historie, Internationale Studier ..., AAU	34	64	3
Institut for Litteratur, Kultur og Medier, SDU	100	0	0

Figur 3 nedenfor præsenterer resultatet af en faktoranalyse, hvor institutionernes publiceringsprofiler sammenlignes. Input til faktoranalysen er de syv kategorier for publikationstyper. En faktoranalyse forsøger at reducere antallet af input-variabler ved at slå højt korrelerede variabler sammen til et mindre antal underliggende dimensioner (faktorer). Efterfølgende udtrykkes analyseenhedernes grad af tilknytning til disse faktorer. Analyseenhederne i denne undersøgelse er naturligvis de 25 institutioner.

Datagrundlaget for denne faktoranalyse er ikke stort. Det betyder dog næppe noget, da analysen udelukkende har til hensigt at udtrække de generelle tendenser (typer af publiceringsprofiler) af Tabel 2. Til dette formål er faktoranalysen tilstrækkelig. For en nærmere analyse af de enkelte institutioners relative publiceringsprofil henvises til Bilag 1.

Figur 3. Faktoranalyse af institutionernes publiceringsprofiler. Resultatet af faktoranalysen er tre overordnede typer af publiceringsprofiler: 1) en publiceringsprofil hvor "rapporter, arbejdsrapporter, noter, bidrag til rapporter o.l." er almindeligst (øverste venstre hjørne); 2) en publiceringsprofil hvor "monografier, antologier, bidrag til antologier, konferenceartikler og afhandlinger" er almindeligst (nederste venstre hjørne); og 3) en publiceringsprofil hvor "tidsskriftsartikler" er almindeligst (nederste højre hjørne). Bemærk, at institutionerne har tilknytning til alle dimensioner (typer). Deres placering i grafen er bestemt ud fra, hvor deres tilknytning er størst. Som det fremgår, er mange institutioner placeret "et sted midt imellem" dimensionerne.

Faktoranalysen har ledt til tre overordnede typer af publiceringsprofiler: 1) en publiceringsprofil hvor "rapporter, arbejdspapirer, noter, bidrag til rapporter o.l." er almindeligst (øverste venstre hjørne); 2) en publiceringsprofil hvor "monografier, antologier, bidrag til antologier, konferenceartikler og afhandlinger" er almindeligst (nederste venstre hjørne); og 3) en publiceringsprofil hvor "tidsskriftsartikler" er almindeligst (nederste højre hjørne). Bemærk, at institutionerne har tilknytning til alle dimensioner (typer af publiceringsprofiler). Deres placering i grafen er bestemt ud fra, hvor deres tilknytning er størst. Som det fremgår, er mange institutioner placeret "et sted midt imellem" dimensionerne.

Følgende kan siges om de overordnede typer af publiceringsprofiler. CASA, Rockwool Fondens Forskningsenhed og Statens Byggeforskningsinstitut har en publiceringsprofil, der klart antyder, at "rapporter, arbejdspapirer, noter, bidrag til rapporter o.l." er den mest almindelige publikationstype i forhold til disse institutioners social og velfærdsforskning. En sådan profil kan samtidig antyde typen af analyser og prioriteringen i formidlingen af forskningsresultater - som ikke kun er rettet mod *peers*.

Figur 3 er delt i to halvdele, en øvre og en nedre halvdel. I den øvre halvdel, hvor dimensionen "rapporter, arbejdspapirer, noter, bidrag til rapporter o.l." er lokaliseret, befinder sig institutioner, som for alles vedkommende (SBI undtaget⁴) er kendetegnet ved *ikke* at være universitære. SFI er til gengæld placeret midt imellem de to halvdele til venstre i grafen. Det kan tolkes sådan, at SFI har væsentlige lighedstræk med de ovenfor nævnte institutioner, men også stærke relationer til institutioner, der har en mere traditionel forskningspubliceringsprofil, hvor enten bøger, konferenceartikler og/eller tidsskriftsartikler er almindeligst. Dette er tilfældet for institutionerne i nederste halvdel af grafen. Alle disse institutioner er institutter eller centre ved de danske universiteter.

Mange af universitetsinstitutionerne vægter betydeligt på begge dimensioner, og det kan derfor være u hensigtsmæssigt entydigt at pege på en bestemt type af publiceringsprofil for bestemte institutioner. Dog er det karakteristisk, at disse institutioner i meget mindre omfang afrapporterer deres forskning i "rapporter, arbejdspapirer, noter, bidrag til rapporter o.l.". Dette kunne indikere et andet forskningsfokus og en formidling af forskningsresultater til et andet publikum. For en række institutioners vedkommende (specielt dem der har den største tilknytning til publiceringsprofilen "tidsskrifter"), gælder det, at international tidsskriftspublisering vægtes meget højt. Med andre ord, formidling af forskningsresultater til *peers* og ikke nødvendigvis andre interessenter. En undtagelse her er Institut for Økonomi, AU som placerer sig i mellem "rapporter, arbejdspapirer, noter, bidrag til rapporter o.l." og "tidsskriftsartikler". Dette skyldes den store andel af arbejdspapirer og tidsskriftsartikler. Som anført ovenfor er det kendetegnende for økonomi at internationale tidsskriftsartikler bygger på tidligere arbejdspapirer. Derfor er det sandsynligt, at en stor andel af de publikationer fra Institut for Økonomi, AU som udgør "rapporter, arbejdspapirer, noter, bidrag til rapporter o.l." rent faktisk henvender sig til *peers*.

---

⁴ Det skal dog bemærkes, at SBI i vid udstrækning stadig fungerer som en selvstændig institution på trods af tilknytningen til AAU.

Samarbejdsanalyse

Bibliometriske analyser af samarbejder mellem forfattere, institutioner eller lande foretages typisk med udgangspunkt i bibliografiske data udtrukket fra citationsdatabaser⁵. Bibliografiske data fra disse databaser indeholder forfatterens adresseoplysninger og dermed deres institutionelle tilhørsforhold. Samarbejdsanalyser er derfor ligetil. Problemet er naturligvis, at disse databaser langt fra er dækkende for alle forskningsområder. Databaserne dækker primært den engelsksprogede forskningslitteratur, hvilket betyder, at specielt humaniora og samfundsvidenskab er utilstrækkeligt dækket.

En samarbejdsanalyse af dansk social og velfærdsforskning i perioden 2008-2010 kommer derfor næppe langt ved at undersøge de relationer, der måtte være i en af citationsdatabaserne. Derfor er en anderledes tilgang blevet valgt til denne analyse. Publikationsoplysningerne, som CFA har indhentet til etableringen af publikationslisterne, indeholder ikke adresseoplysninger. Det ville naturligvis have været optimalt, hvis de 25 undersøgte forskningsinstitutioner kunne have bidraget med oplysninger om samarbejder i forhold til de enkelte publikationer. Man har dog, fra opdragsholders side, ikke ønsket at belaste institutionerne mere end højst nødvendig. Og da en række af institutionerne allerede deltager i spørgeskemaundersøgelsen, kvalitative interviews samt valideringen af publikationslisterne, er det blevet besluttet, at en tidskrævende verificering af samarbejdsrelationer vil være urealistisk. En anden fremgangsmåde er derfor blevet valgt i belysningen af dette område.

Samarbejdsanalysen bygger på en manuel analyse af de 2764 publikationstitler og omfatter derfor kun samarbejder i perioden 2008-2010. Antagelsen er, at samarbejder mellem forfattere fra de 25 institutioner resulterer i et antal registreringer af den samme publikationstitel svarende til antallet af bidragende institutioner. Det vil skabe dubletter blandt de 2764 publikationer og disse svarer til samarbejdsrelationer. Metoden er naturligvis behæftet med usikkerhed. Dels forudsætter metoden en nogenlunde ensartet opfattelse af, hvad social og velfærdsforskning omfatter. Hvis dette ikke er tilfældet, kan en samarbejdspublikation i princippet optræde på en valideret publikationsliste hos en institution, men ikke en anden. En mere generel usikkerhed vedrører, i hvilket omfang institutionerne har registreret deres publikationer. Med andre ord bliver samarbejdsanalysen derfor, alt andet lige, et konservativt skøn på den mulige samarbejdsaktivitet mellem de undersøgte institutioner.

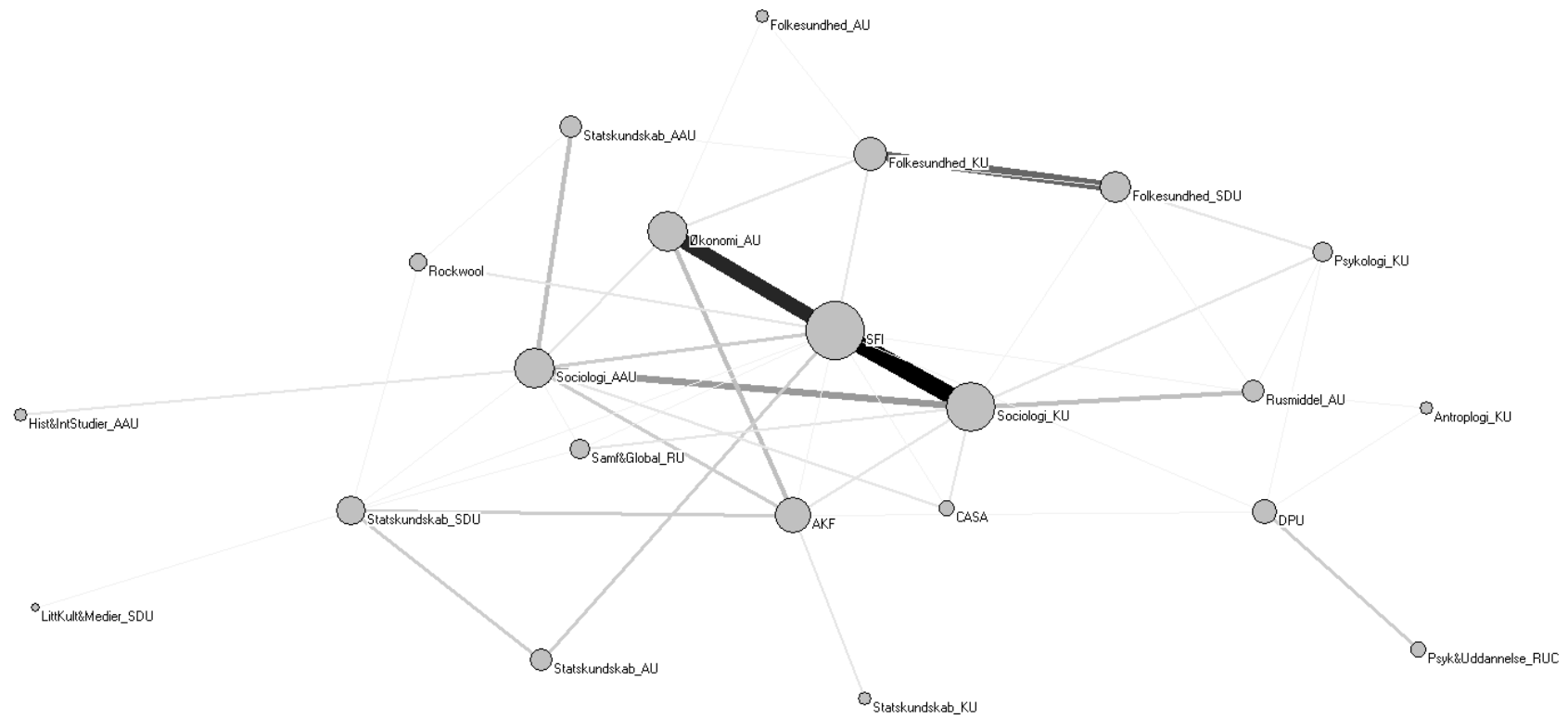
Resultatet af samarbejdsanalysen er præsenteret i Figur 4 nedenfor. Samarbejder repræsenteres som et netværk blandt de samarbejdende institutioner. 22 af de 25 institutioner indgår i en eller flere samarbejdsrelationer omkring social og velfærdsforskning med en eller flere af de øvrige institutioner i perioden 2008-2010. Ifølge analysen af publikationstitler indgår følgende tre institutioner *ikke* i et publikationssamarbejde med en eller flere af de øvrige institutioner i den pågældende periode: Statens Byggeforskningsinstitut, Institut for Psykologi, AU og Institut for Organisation, CBS.

Cirka 8 % af de 2764 identificerede publikationer er et resultat af samarbejder mellem flere af de 22 institutioner. SFI og Institut for Sociologi, KU er de to meste aktive institutioner med hensyn til samarbejder, og deres indbyrdes samarbejde er det mest hyppige blandt alle relationerne. Derudover har SFI også et aktivt samarbejde med Institut for Økonomi, AU.

---

⁵ Enten Thompson Reuters eller Scopus, Elsevier.

Figur 4. Samarbejder omkring social- og velfærdsforskning imellem de 25 institutioner blandt de identificerede publikationer. Cirka 8 % af de 2764 identificerede publikationer er samarbejder. Cirklene i grafen repræsenterer institutionerne. Størrelsen på cirklerne viser deres samlede samarbejdsaktivitet. Linjerne viser, hvilke institutioner der er forbundet via samarbejder, og linjernes tykkelse viser omfanget af samarbejder mellem to institutioner.

Det er ikke overraskende, at der tilsyneladende er stærke relationer mellem SFI og Sociologisk Institut, KU. Flere forfattere har tilknytningsforhold til begge institutioner. Andre institutioner, der relativt hyppigt indgår i samarbejder, er f.eks. Institut for Økonomi, AU, Institut for Sociologi og Socialt Arbejde, AAU, AKF, Institut for Folkesundhed, SDU, Institut for Folkesundhedsvidenskab, KU og Institut for Statskundskab, SDU. Som det fremgår af Figur 4, er samarbejdet mellem SFI og Institut for Økonomi, AU det næst hyppigste blandt relationerne. Det tredje hyppigste er samarbejdet mellem Institut for Folkesundhedsvidenskab, KU og Institut for Folkesundhed, SDU.

Det skal igen understreges, at samarbejdsanalysen er behæftet med en vis usikkerhed, og som sådan er konservativ. De identificerede samarbejder er reelle nok, men der kan meget vel være en række yderligere samarbejder, som ikke er identificeret med denne fremgangsmåde.

Der skal også knyttes en bemærkning til Rockwool Fondens Forskningsenhed. Flere af forskningsenhedens publikationer er udarbejdet af forfattere med tilknytning til andre institutioner. Herunder institutioner inkluderet i denne analyse. Publikationernes tilhørsforhold er dog opgjort til Rockwool Fondens Forskningsenhed. Med mindre forfatterne selv har opgivet deres publikationsbidrag til deres respektive institutioner, vil disse *ikke* blive talt med som samarbejdspublicationer.

Analyse af pensumlister

Den sidste analyse har til formål at give et billede af social og velfærdsforskningens spredning til og anvendelse i praksisfeltet. Konkret undersøges det, i hvilket omfang pensumlitteratur fra pædagog- og socialrådgiveruddannelserne i Danmark har relationer til de 25 undersøgte forskningsinstitutioner.

Eksempler på de senest anvendte pensumlister for pædagog- og socialrådgiveruddannelserne er indhentet fra relevante professionshøjskoler. Herunder Metropol, UCC Frøbel, UCC Sydhavn, UC Sjælland, Socialrådgiveruddannelsen, AAU, VIA Holstebro, VIA Aarhus, UC Lillebælt, UC Syd Esbjerg og UC Syd Aabenraa,

Professionshøjskolerne har returneret pensumlister i varierende omfang. Nogle skoler har tilsendt alt, inklusiv næsten identiske pensumlister fra forskellige hold inden for samme fag og semestre, alt imens andre har tilsendt eksempler på pensumlister fra fag, som kunne være relevante i forhold til social og velfærdsforskning.

CFA har efterfølgende bearbejdet de tilsendte pensumlister. Ikke alle fag på pædagoguddannelsen er lige relevante i forhold til social og velfærdsforskning. Derfor er der blevet udvalgt ét obligatorisk fag "individ, institution og samfund", som omfatter tre semestre og en række relevante linjefag (f.eks. "mennesker med sociale problemer") som repræsentanter for pædagoguddannelsen. Med hensyn til socialrådgiveruddannelsen forholder det sig anderledes, idet langt de fleste fag forekommer relevante. Fag som "socialt arbejde", "psykologi/psykiatri", og "samfundsvidenskab" er inkluderet i analysen.

CFA har analyseret pensumlisterne fra de forskellige fag og uddannelser, og de publikationer som er vurderet til at omfatte social og velfærdsområdet er udvalgt. To publikationslister er konstrueret. En for pædagoguddannelserne og en for socialrådgiveruddannelserne. Listen for pædagoguddannelsen omfatter 112 unikke publikationer og listen for socialrådgiveruddannelsen omfatter 596 unikke publikationer. Dubletter er fjernet. Den efterfølgende analyse undersøger, hvor mange publikationer på listerne der kan relateres til en eller flere af de 25 undersøgte forskningsinstitutioner, samt hvilke publikationstyper der er tale om. Bemærk, at analysen af pensumlisterne ikke er begrænset til forskningslitteratur og ej heller begrænset til perioden 2008-2010.

Resultaterne af analyserne er præsenteret i Tabel 6 og 7 nedenfor. Tabel 6 viser den procentvise fordeling af pensumlitteratur for henholdsvis pædagoguddannelsen og socialrådgiveruddannelsen. 45,5 % af den pensumlitteratur der beskæftiger sig med social og velfærdsområdet i de undersøgte fag på pædagoguddannelsen kommer fra en eller flere af de undersøgte institutioner. Andelen er højere for socialrådgiveruddannelsen, hvor 54,5 % af pensumlitteraturen er relateret til en eller flere af institutionerne. For begge uddannelsers pensumlitteratur gælder det, at relationerne til SFI og Institut for Sociologi og Socialt Arbejde, AAU er flest. Pædagoguddannelsens pensumlitteratur har ydermere centrale relationer til blandt andet Institut for Psykologi og Uddannelsesforskning, RUC, Institut for Antropologi, KU og Danmarks Pædagogiske Universitet, AU. Socialrådgiveruddannelsens pensumlitteratur har yderligere centrale relationer til Sociologisk Institut, KU, Institut for Samfund og Globalisering, RUC, AKF og Danmarks Pædagogiske Universitet, AU.

Tabel 6. Procentvis fordeling af pensumlitteratur for pædagog- og socialrådgiveruddannelserne fordelt på forskningsinstitutionerne.

	Samlet anvendelse af litteratur fra udvalgte pensumlister fra pædagog- og socialrådgiveruddannelserne	Anvendelse af litteratur fra udvalgte pensumlister fra pædagoguddannelsen	Anvendelse af litteratur fra udvalgte pensumlister fra socialrådgiveruddannelsen
CASA	2.0 %	0.0 %	2.3 %
Center for Rusmiddelforskning	0.7	0.0	0.8
Institut for Psykologi, AU	0.8	0.9	0.8
Institut for Psykologi, KU	1.1	0.0	1.3
Institut for Statskundskab, AU	1.7	0.9	1.8
SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd	10.7	4.5	11.9
Rockwool Fondens Forskningsenhed	0.3	0.0	0.3
Sociologisk Institut, KU	4.9	2.7	5.4
AKF - Anvendt Kommunal Forskning	2.4	0.0	2.9
SBi - Statens Byggeforskningsinstitut	0.3	0.0	0.3
Danmarks Pædagogiske Universitet, AU	4.2	14.3	2.3
Institut for Antropologi, KU	0.8	4.5	0.2
Institut for Folkesundhed, AU	0.1	0.9	0.0
Institut for Folkesundhed, SDU	0.0	0.0	0.0
Institut for Folkesundhedsvidenskab, KU	0.4	0.0	0.5
Institut for Organisation, CBS	1.6	2.7	1.3
Institut for Psykologi og Uddannelsesforskning, RUC	0.8	0.9	0.8
Institut for Samfund og Globalisering, RUC	3.2	1.8	3.5
Institut for Sociologi og Socialt Arbejde, AAU	15.1	10.7	15.9
Institut for Statskundskab, KU	0.3	0.0	0.3
Institut for Statskundskab, SDU	0.0	0.0	0.0
Institut for Statskundskab, AAU	1.3	0.9	1.3
Institut for Økonomi, AU	0.0	0.0	0.0
Institut for Historie, Internationale Studier ..., AAU	0.0	0.0	0.0
Institut for Litteratur, Kultur og Medier, SDU	0.1	0.0	0.2
Total andel af pensumlitteratur fra de 25 udvalgte forskningsinstitutioner	53.1%	45.5%	54.5%

Tabel 7 nedenfor viser hvilke publikationstyper den relevante anvendte pensumlitteratur omfatter. Betegnelsen *relevant* henviser i denne sammenhæng til publikationer inden for social og velfærdsområdet med forfatterrelationer til en eller flere af de 25 undersøgte institutioner.

For fagene på pædagoguddannelsen gælder det, at 55 % af den relevante anvendte litteratur er "antologier eller bidrag til antologier" og 21 % er "monografier". Samlet betyder dette, at 76 % af den relevante anvendte pensumlitteratur for de undersøgte forskningsinstitutioner reelt er bøger.

Tabel 7. Procentvis fordeling af den anvendte relevante pensumlitteratur fordelt på publikationstyper.

	% Samlet fordeling af anvendt litteratur fra udvalgte pensumlistere fra pædagog- og socialrådgiveruddannelserne fordelt på publikationstyper	% Fordeling af anvendt litteratur fra udvalgte pensumlistere fra pædagoguddannelsen fordelt på publikationstyper	% Fordeling af anvendt litteratur fra udvalgte pensumlistere fra socialrådgiveruddannelsen fordelt på publikationstyper
Monografier	18 %	21 %	18 %
Antologier, bidrag til antologier*	39	55	36
Tidsskriftsartikler	15	15	15
Konferenceartikler	0	0	0
Rapporter, arbejdsrapporter, noter, bidrag til rapporter o.l.	27	9	30
Ph.d.-afhandlinger	0	0	0

*Bemærk, at i denne analyse er antologier og bidrag til antologier slået sammen i til en kategori.

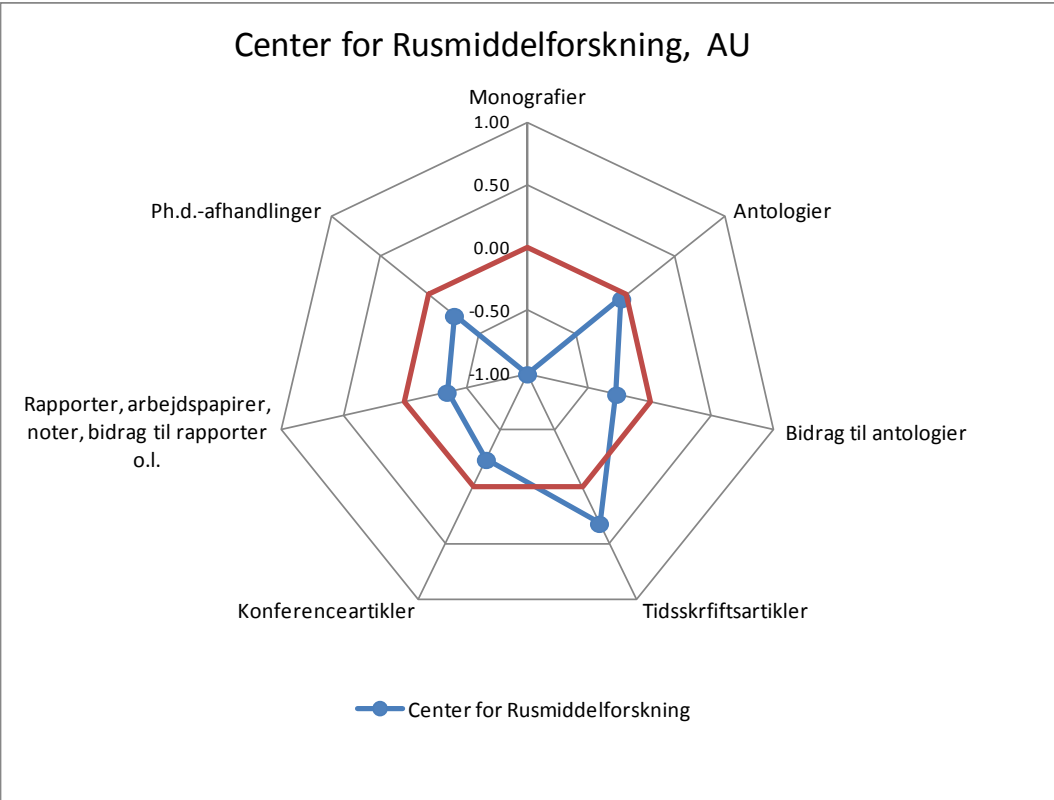
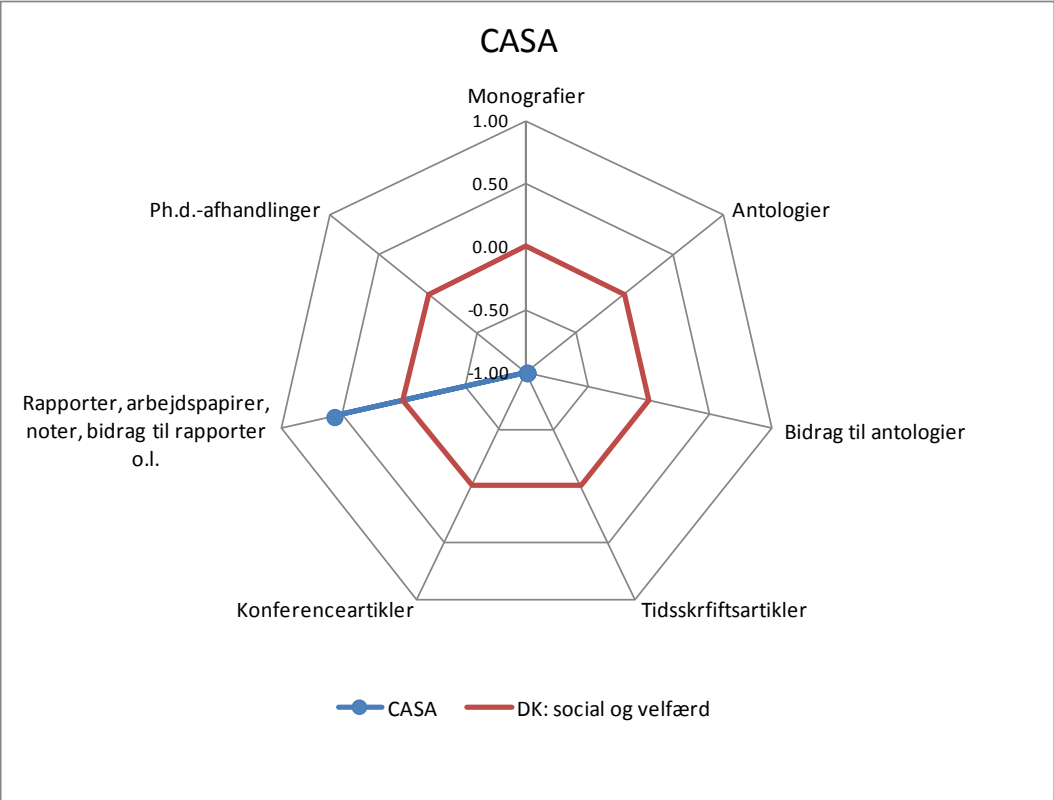
For socialrådgiveruddannelsen gælder det også, at den mest prægnante publikationstype blandt den relevante anvendte litteratur er "antologier eller bidrag til antologier". Med 36 % er andelen dog noget mindre end det er tilfældet for pædagoguddannelsen. Samlet set udgør bøgerne 54 % af den relevante anvendte litteratur. Mest bemærkelsesværdigt er det dog, at "rapporter, arbejdsrapporter, noter, bidrag til rapporter o.l." udgør 30 %, eller godt en tredjedel af litteraturen på pensumlisterne inden for socialrådgiveruddannelsen. Endeligt skal det fastslås, at tidsskriftspublikationer fra de undersøgte institutioner fylder lige meget (eller lige lidt om man vil) på de to uddannelser (15 % af den undersøgte pensumlitteratur).

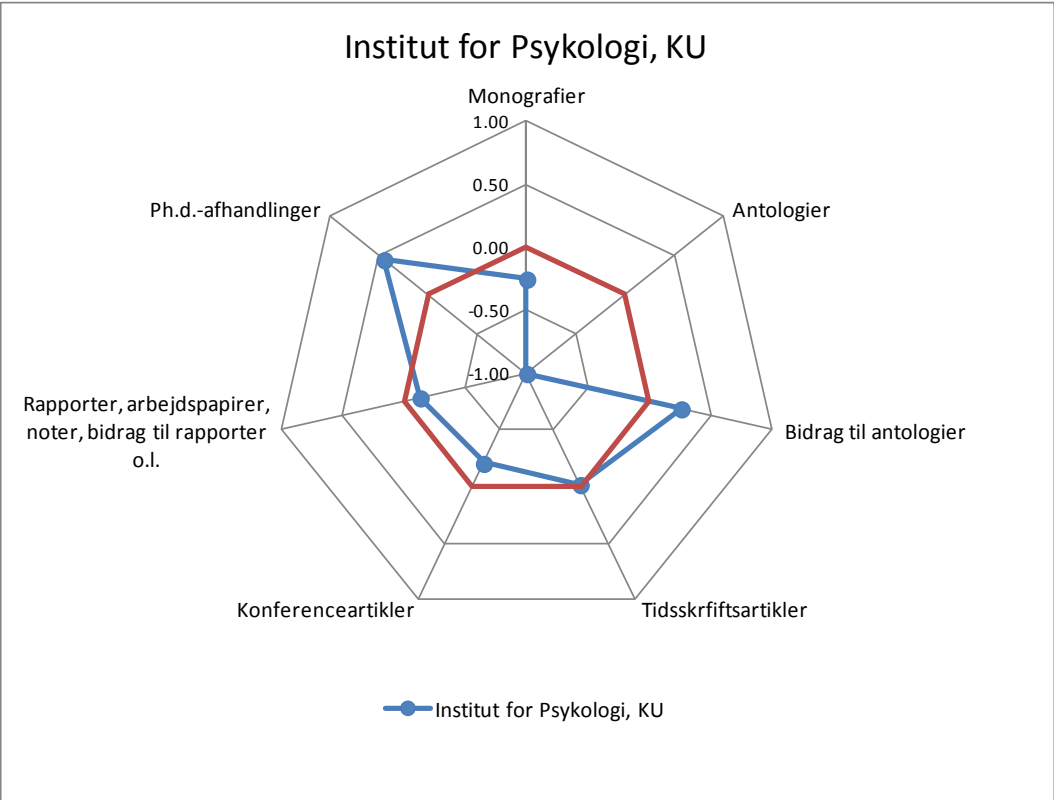
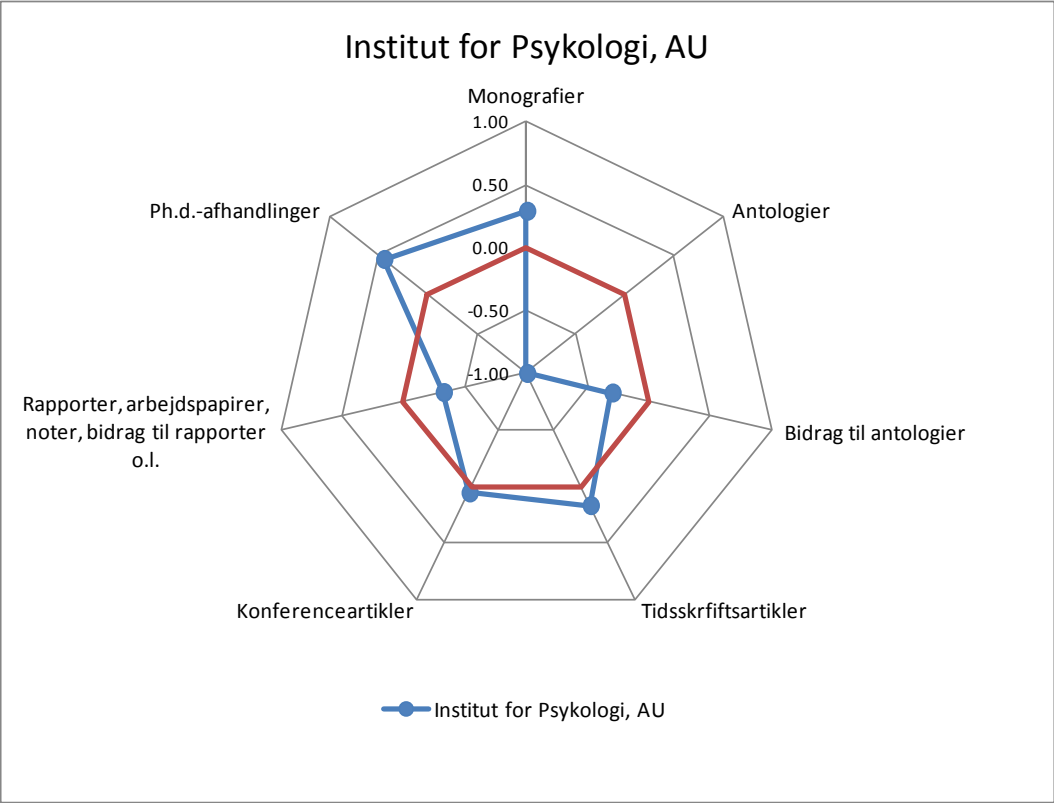
Bilag

Nedenfor præsenteres relative publiceringsprofiler for de 25 undersøgte institutioner. De relative publiceringsprofiler er skabt ved hjælp af et "relativt specialiseringsindeks", som oftest anvendes til netop dette formål i bibliometriske publikationsanalyser. Det relative specialiseringsindeks muliggør profilsammenligninger uafhængigt af analysehedernes størrelse.

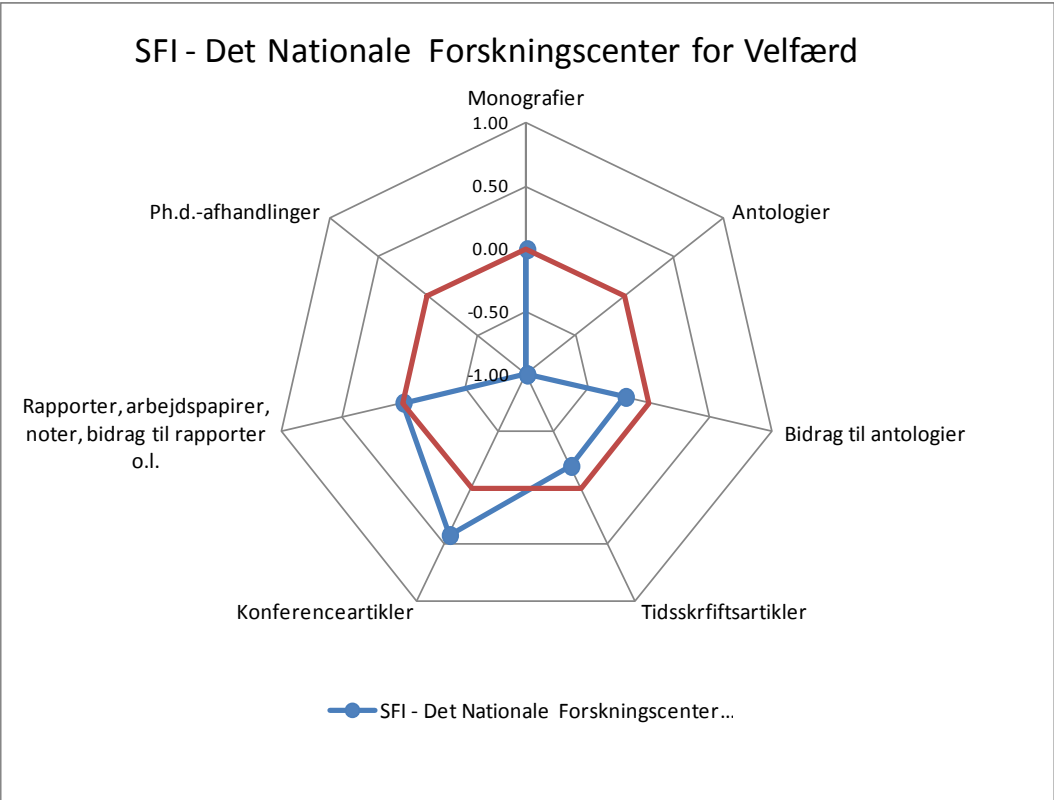
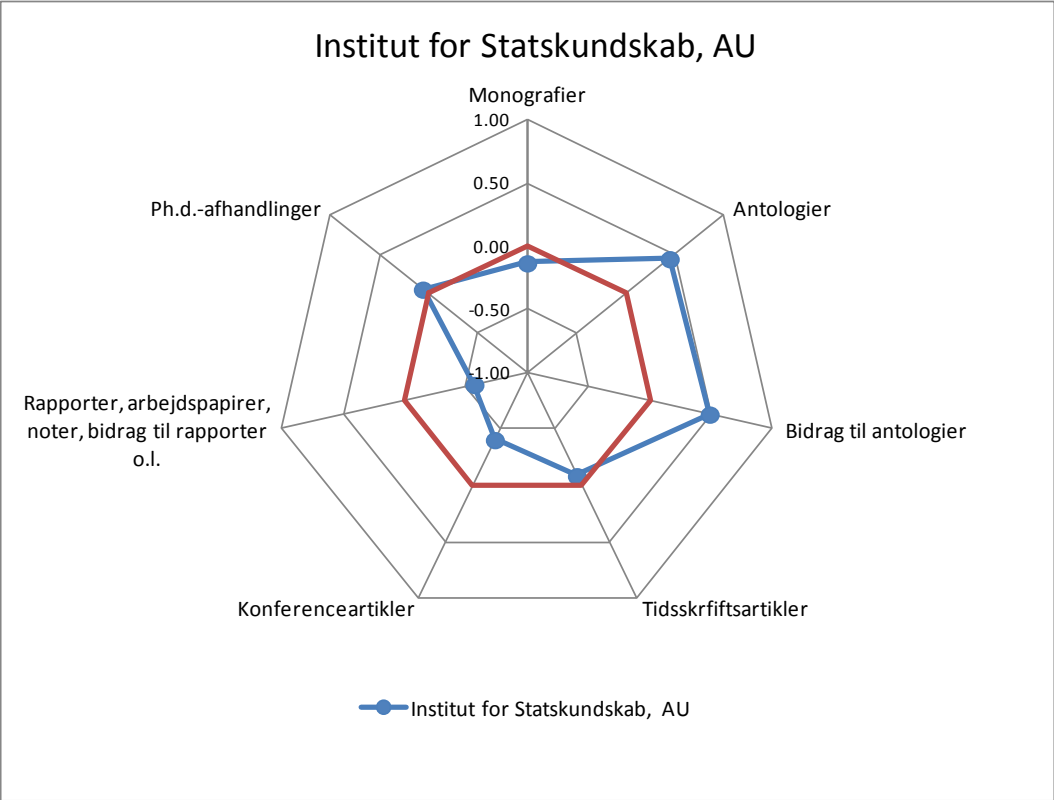
Det relative specialiseringsindeks sammenligner den enkelte institutions publiceringsprofil med en generel publiceringsprofil baseret på alle 25 institutioner. Den generelle publiceringsprofil antages at vise det generelle mønster i publiceringen indenfor social og velfærdsforskningen i Danmark for perioden 2008-2010. Det relative specialiseringsindeks er symmetrisk og har værdier mellem -1 og +1. Hver institution har en specifik værdi for hver publikationstype, og værdien angiver hvorvidt institutionen har en relativt højere eller lavere andel af publikationer inden for den specifikke publikationstype sammenlignet med den generelle publiceringsprofil. Værdien nul betyder, at profilen ligner den generelle profil. En værdi mellem nul og +1 betyder, at institutionen har relativt flere publikationer af denne type end den generelle profil. Ligeledes betyder værdier mellem nul og -1, at institutionen har relativt færre publikationer af denne type end den generelle profil.

Det relative specialiseringsindeks er præsenteret som radardiagrammer, hvor det generelle publiceringsmønster, hvormed institutionernes individuelle publikationsprofiler varierer, danner en cirkel med værdien nul for alle publikationstyper.

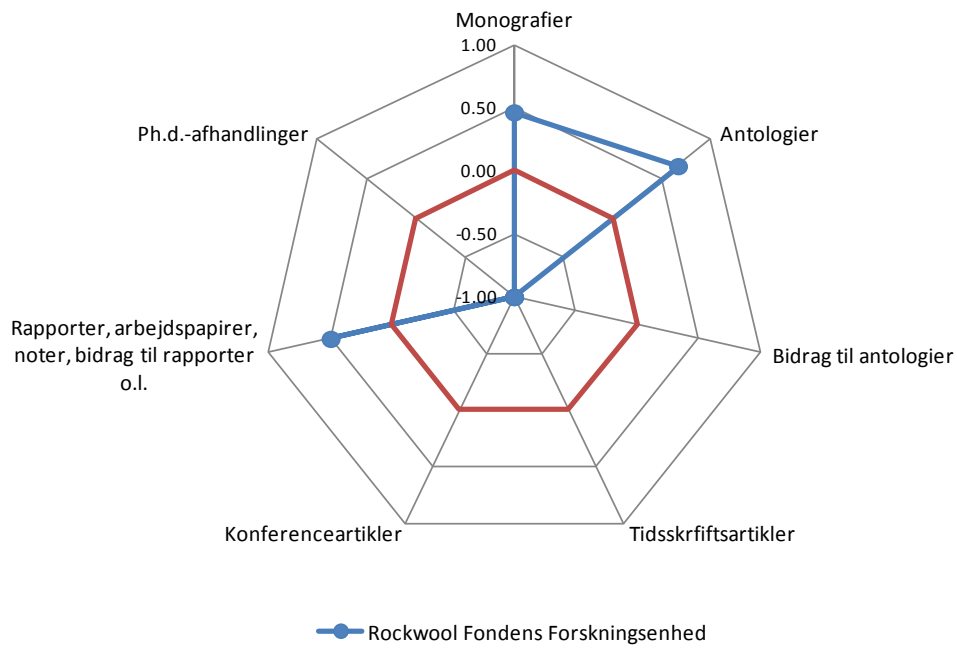

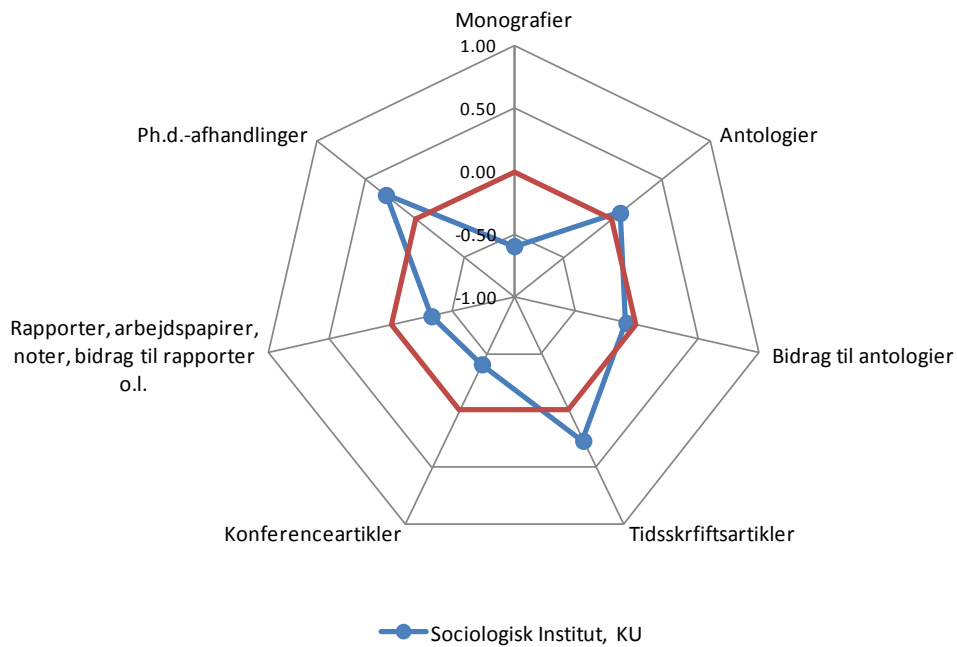

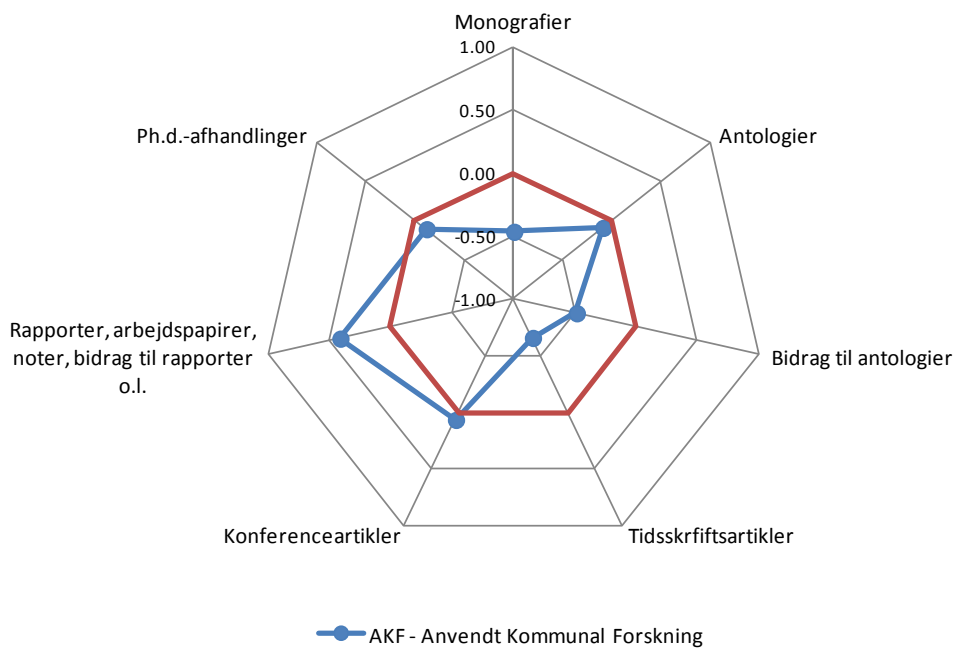
Rockwool Fondens Forskningsenhed

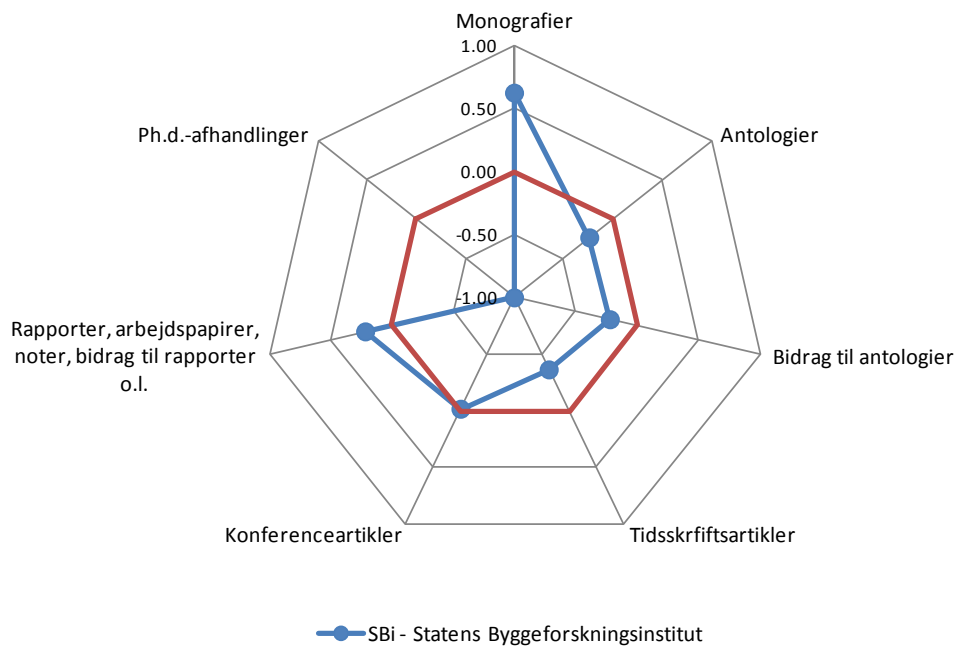
Sociologisk Institut, KU

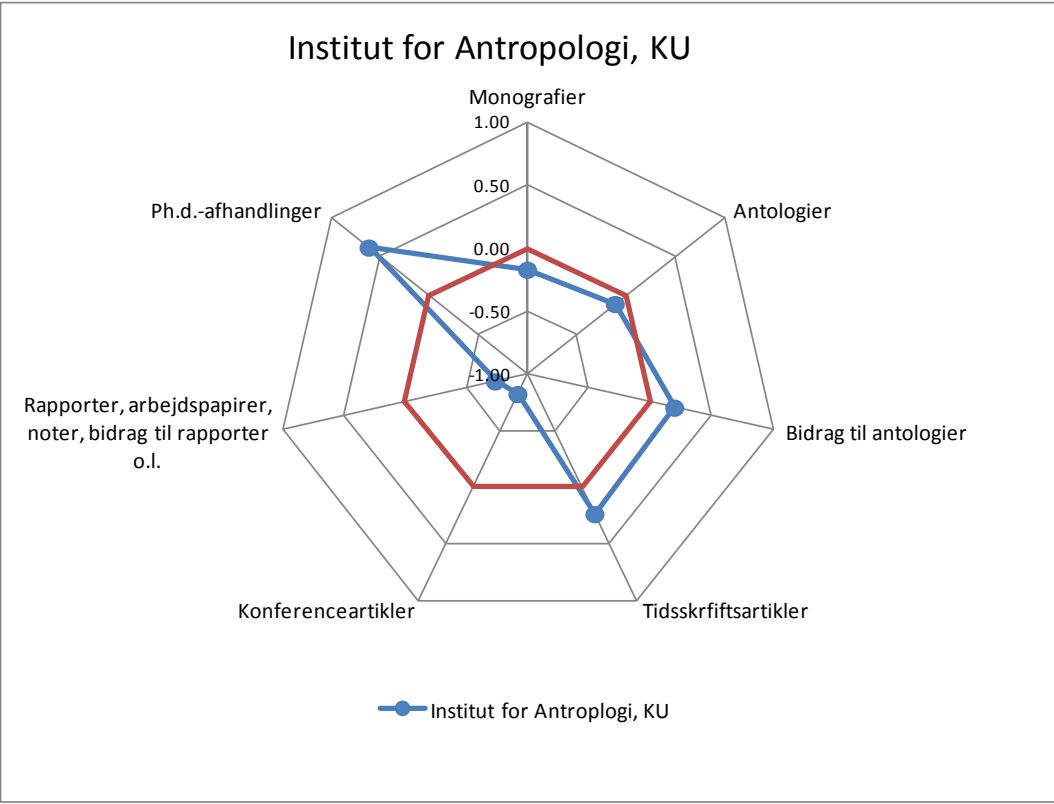
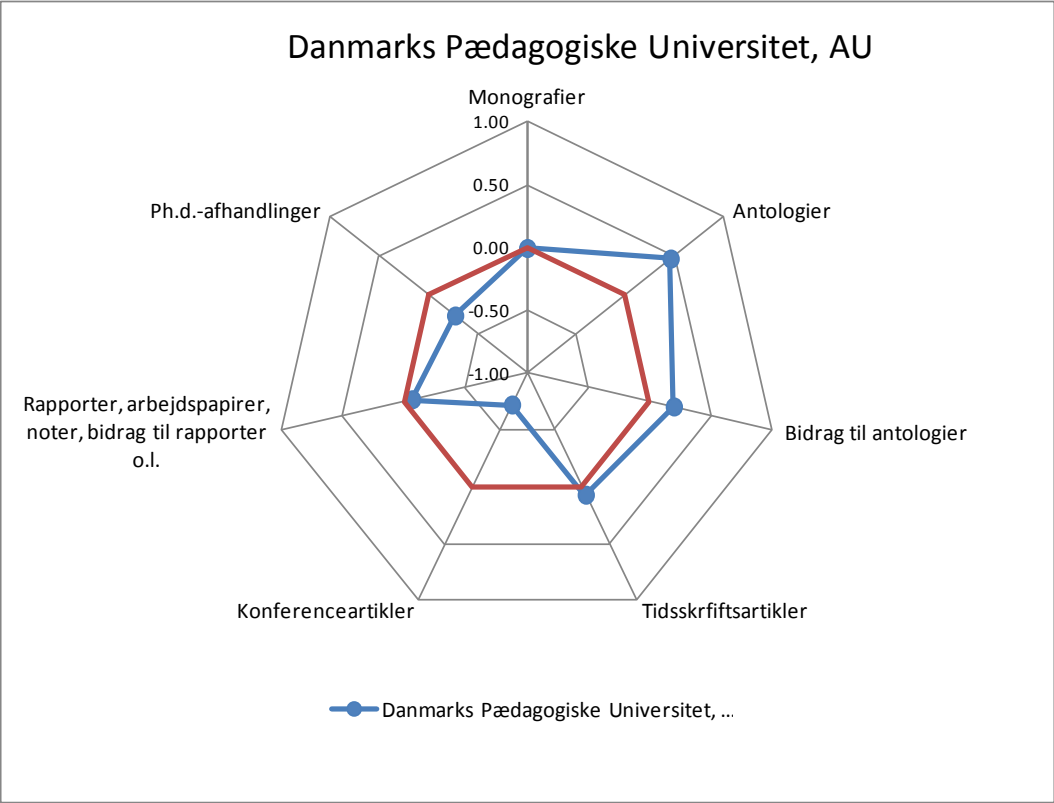

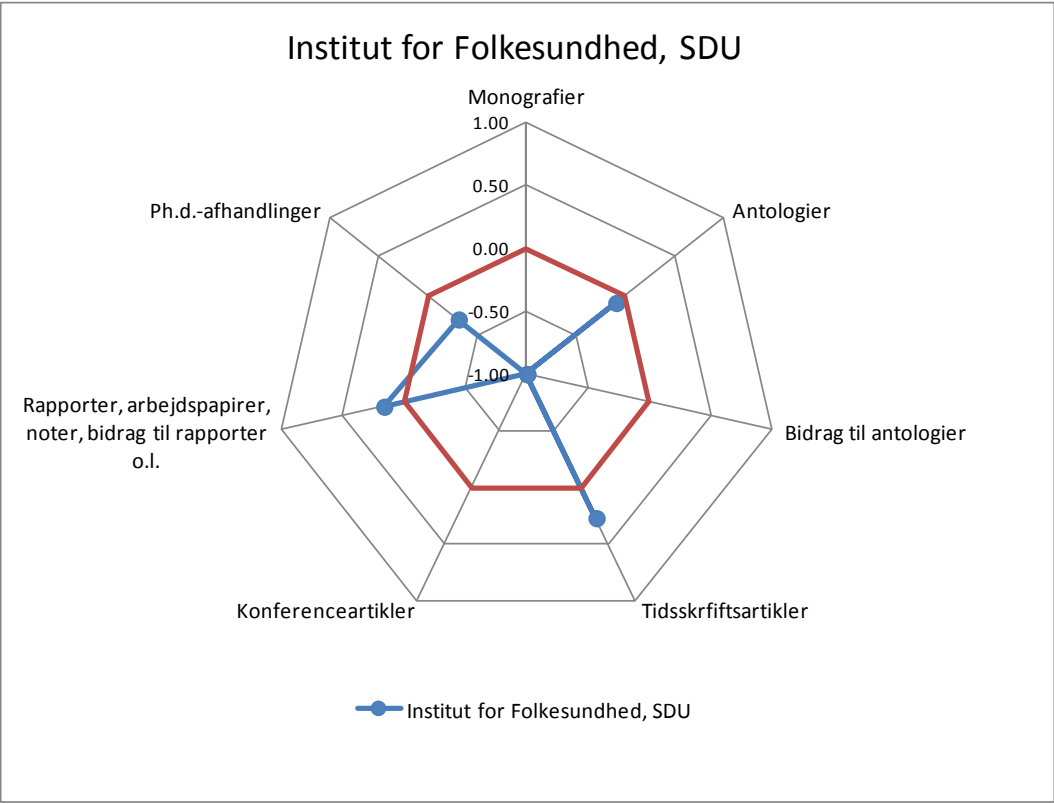
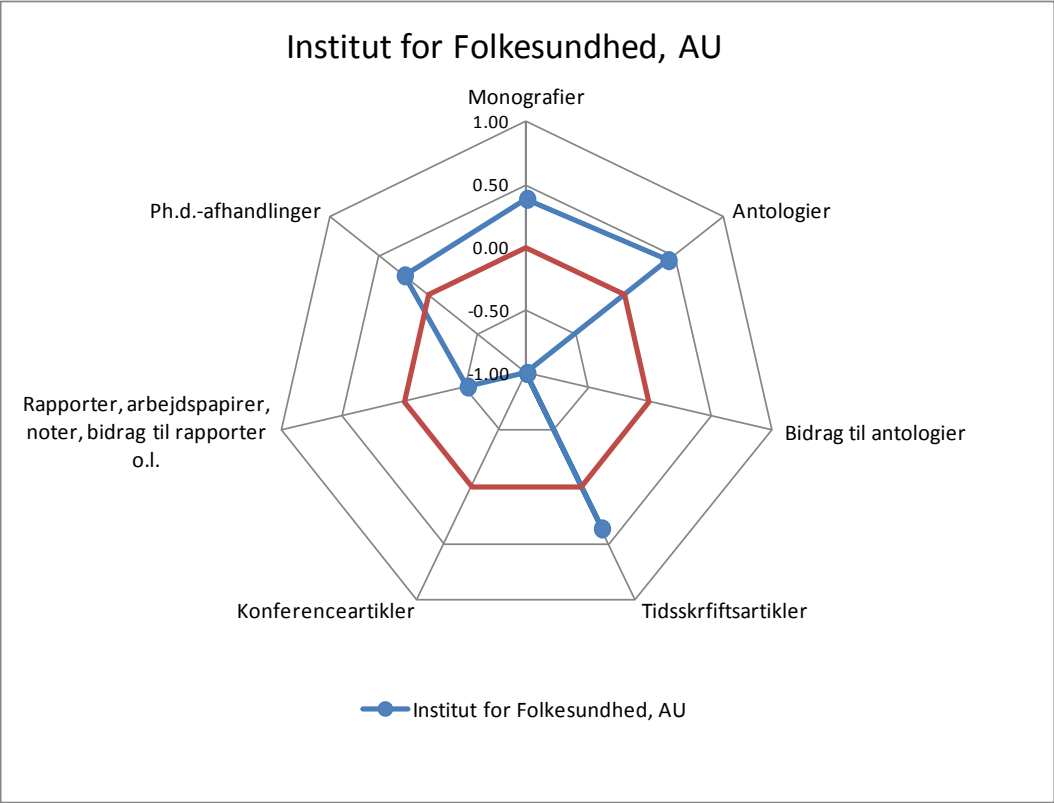
AKF - Anvendt Kommunal Forskning

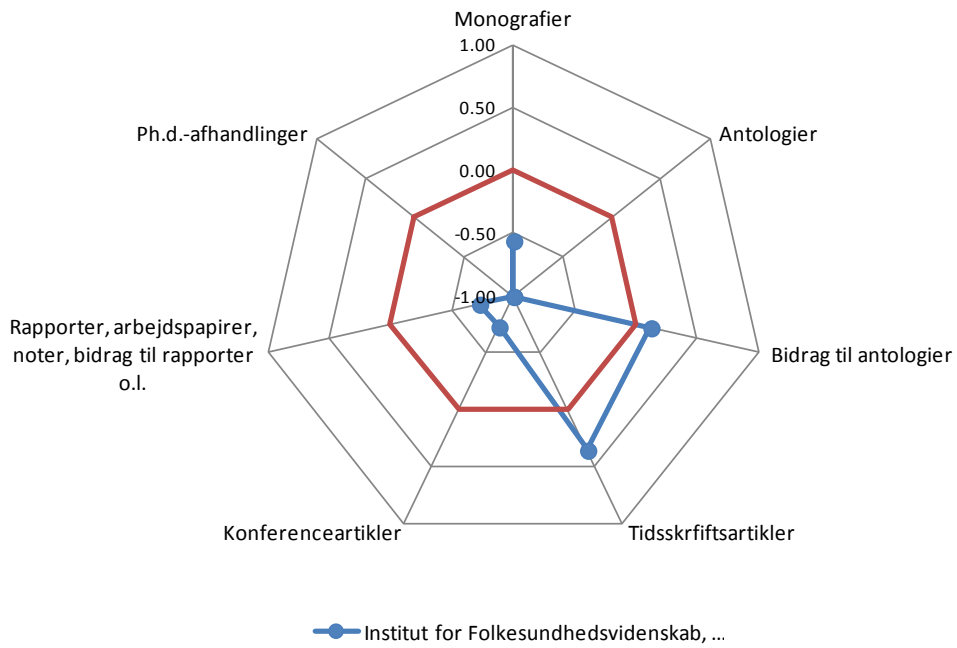
Statens Byggeforskningsinstitut

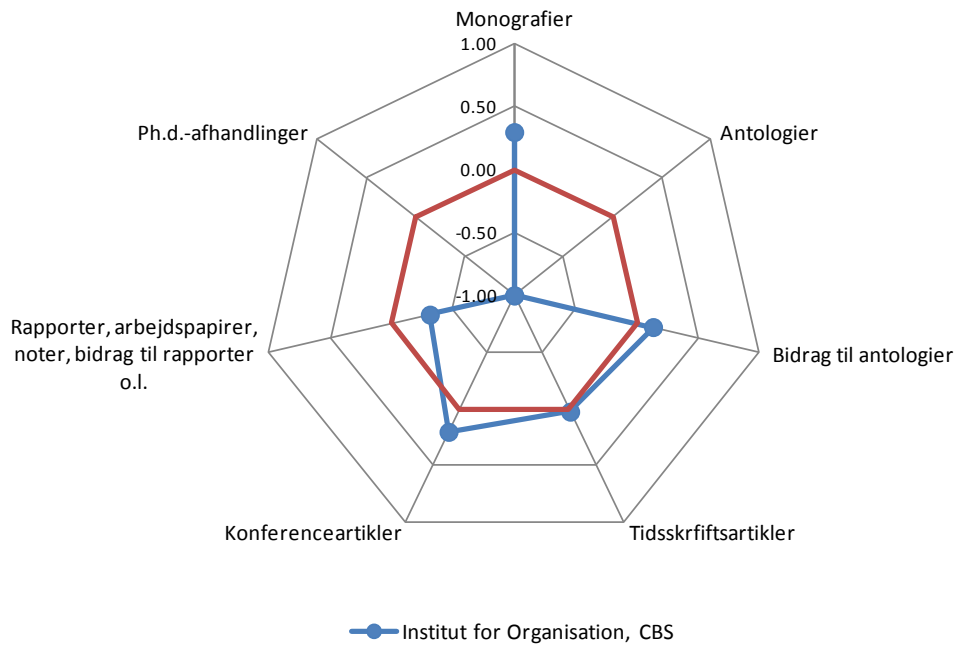

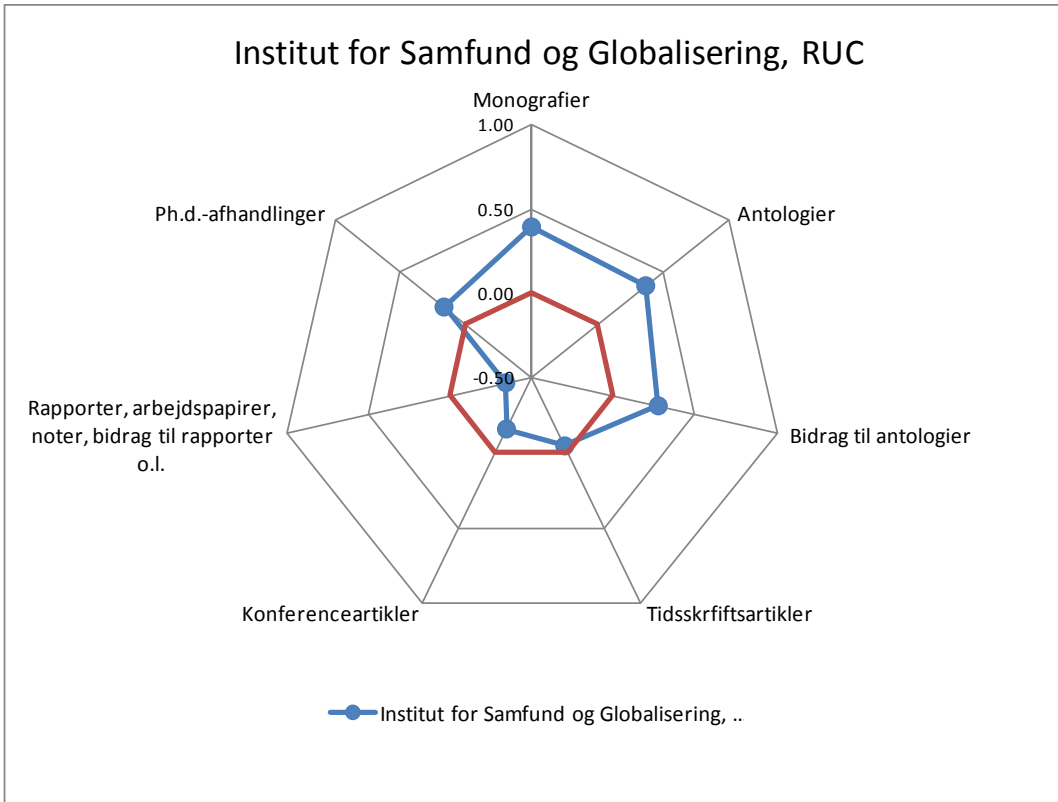
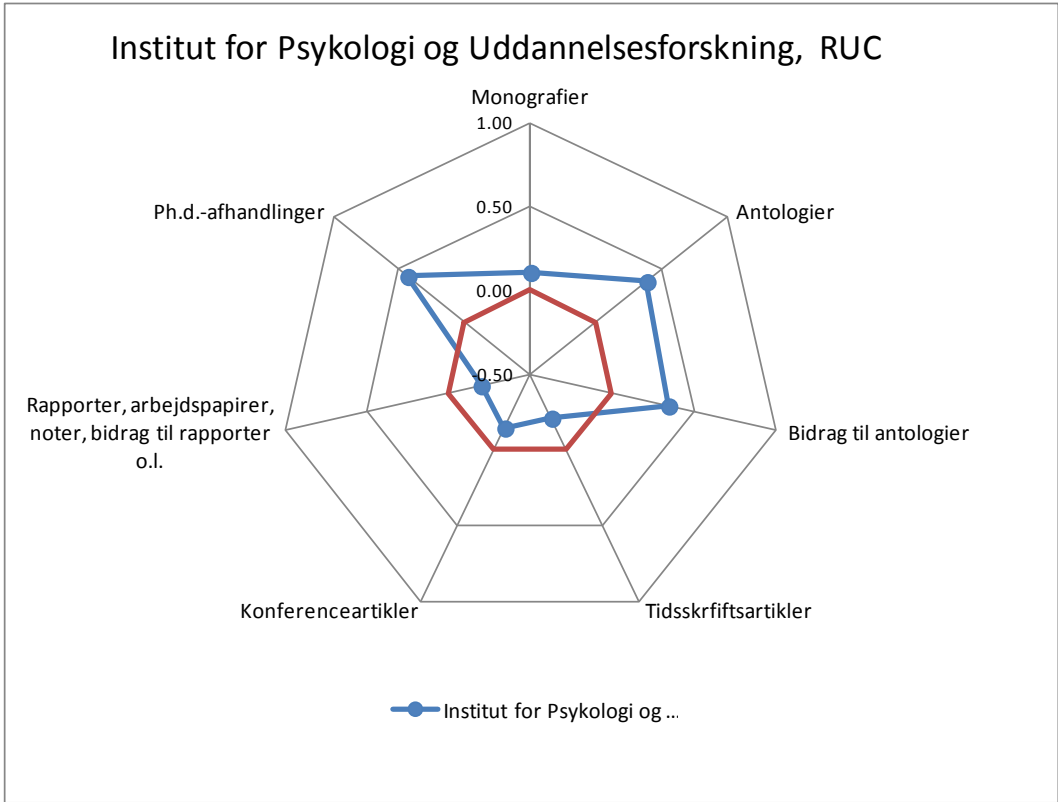

Institut for Folkesundhedsvidenskab, KU

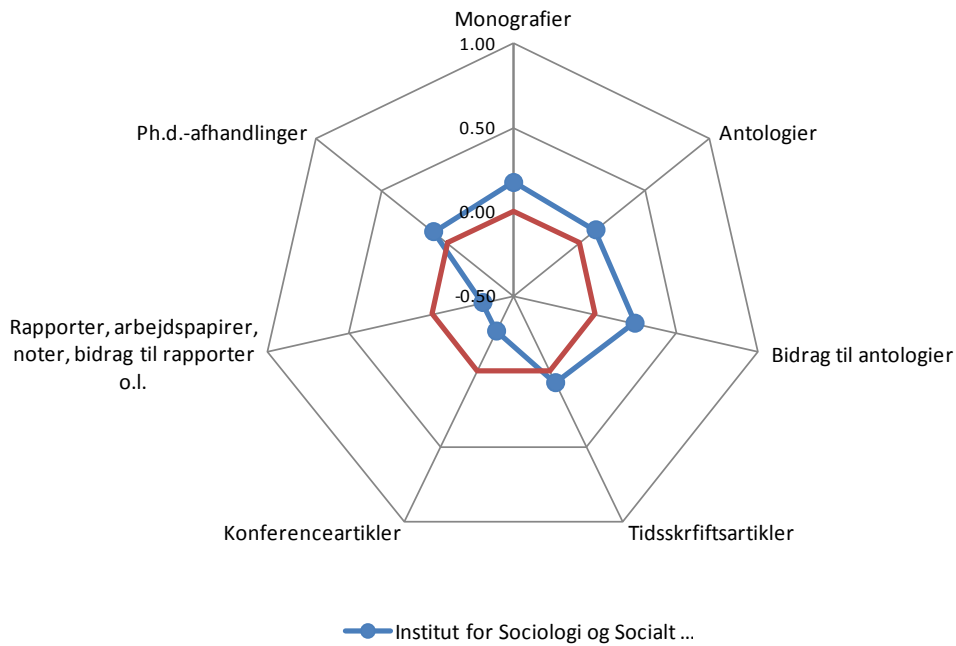

Institut for Organisation, CBS

Institut for Sociologi og Socialt Arbejde, AAU

Institut for Statskundskab, KU

